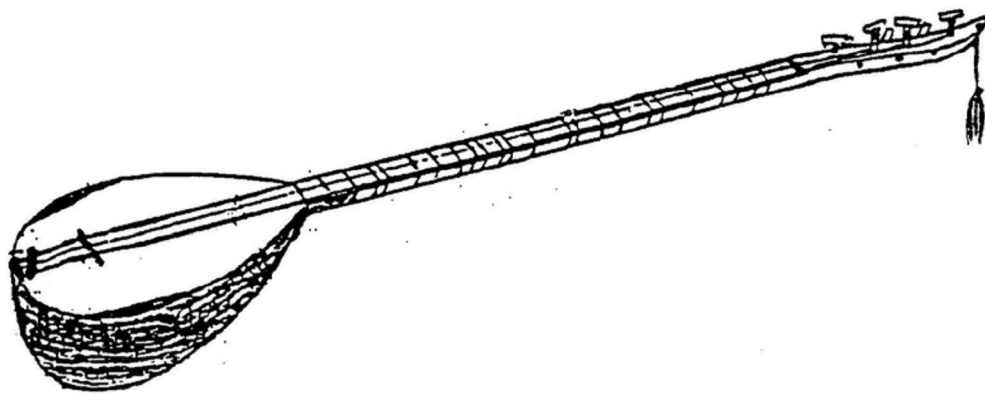

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ-ΛΥΚΕΙΟ ΠΑΛΛΗΝΗΣ

Μέθοδος ταμπουρά

α' Γυμνασίου – Επίπεδο Α

ΠΑΛΛΗΝΗ 2016

Η μέθοδος του ταμπούρά έχει γραφτεί σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών « ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21^{ου} αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών» του ΙΕΠ, και είναι συνέχεια της μεθόδου του Γιάννη Αρβανίτη και των μετέπειτα παραρτημάτων αυτής.

Με βάση το ΠΣ για το μάθημα του ταμπούρά, η ύλη οργανώνεται σε 6 επίπεδα, 2 επίπεδα για κάθε σχολική χρονιά. Σε κάθε επίπεδο αντιστοιχεί μια δεξαμενή από 10 περίπου κομμάτια, από τα οποία ο καθηγητής διαλέγει και διδάσκει κατά την κρίση του, αλλά και την ικανότητα και επιμέλεια του μαθητή.

Η μεταγραφή στο πεντάγραμμο έγινε με βάση την αντιστοιχία Νη = Σολ στη 2^η γραμμή. Κάθε κομμάτι αναφέρεται σε ποιόν Ήχο ανήκει, οπότε το ακριβές μέγεθος των διαστημάτων στο πεντάγραμμο, μπορεί να εξαχθεί από την αντιστοιχία με τους εκκλησιαστικούς ήχους. Υπάρχει επίσης σχέδιο (ταμπλατούρα) της «ταστιέρας» του ταμπούρά, που μας δείχνει σε ποιόν δεσμό (μπερντέ) θα πατήσουμε το δάχτυλό μας για να παίξουμε το αντίστοιχο κομμάτι.

Οι μεταγραφές αυτές περιέχουν επίσης ρυθμικές αναλύσεις, βασικές δαχτυλοθεσίες και βελάκια με τα οποία σημειώνεται η κίνηση της πέννας, οι συγχορδίες του κομματιού και η ρυθμική συνοδεία αυτού.

Βασίλης Μπαραμπούτης

Στέλιος Κατσιάνης

Κώστας Γράμπας

α΄ Γυμνασίου

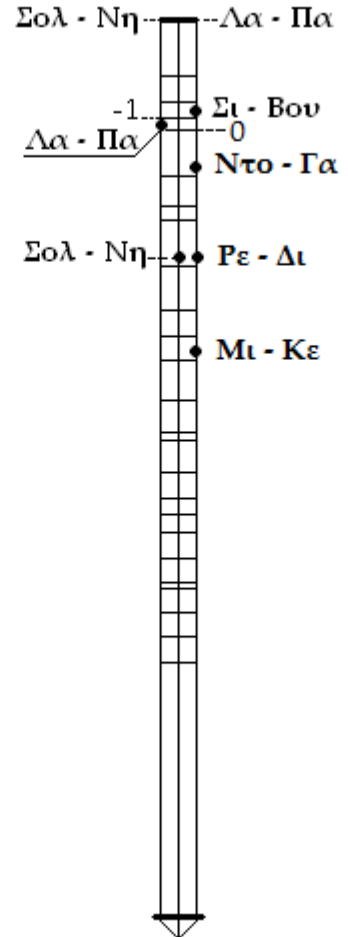
Επίπεδο Α

Περιεχόμενα:

1. Κάτω στο γιαλό (*Ανατολικό Αιγαίο*)
2. Ποδαράκι (*Χορός, Θράκη*)
3. Γαϊτανάκι μου πλεγμένο (*Της ξενητιάς, Ρόδος*)
 - Χρήση του αντίχειρα του αριστερού χεριού_Εισαγωγή στην ανάποδη πενιά
4. Βλέπω καράβια κι έρχονται (*Κυκλάδων*)
5. Σήμερα ‘ν’ τα Φώτα (*Κάλαντα, Ρούμελη*)
6. Χριστούγεννα Πρωτούγεννα (*Κάλαντα, Μωριάς*)
7. Καλήν εσπέραν άρχοντες (*Κάλαντα, Πανελλήνια*)
8. Άγιος Βασίλης έρχεται (*Κάλαντα, Ικαρία*)
9. Απόψι τα μεσάνυχτα (*Σινασός, Καππαδοκία*)
10. Ο ήλιος εβασίλεψε (*Ιστορικό, Ρούμελη*)
 - Κούρντισμα ταμπουρά
 - Βασικές συγχορδίες ταμπουρά

Ήχος $\frac{4}{2}$ Βου ξ

Κα τω στο για λο κα τω στο πε ρι για λι
 κα τω στο για λο κο ντη νε ραν τζου λα φου ντω
 τη

Κάτω στο γιαλό

Κάτω στο γιαλό, κάτω στο περιγιάλι (δισ)
 κάτω στο γιαλό, κοντή, νεραντζούλα φουντωτή (δισ)
 πλέναν Χιώτισσες, πλέναν παπαδοπούλες.
 Και μια Χιώτισσα, μικρή παπαδοπούλα
 έπλεν' άπλωνε και με την άμμο παίζει.
 Φύσηξε βοριάς, μαϊστρος, τραμουντάνα
 και της σήκωσε το ποδοφούστανό της
 και της φάνηκε ο ποδαστράγαλός της
 έλαμψ' ο γιαλός έλαμψ' ο κόσμος όλος.

Κάτω στο γιαλό

A1

Ηχος λέγετος

Ανατολικό Αιγαίο

Σολ

1 2 1 3 1 3 1 1 1 3 1

Κά τω στο για λό— κά τω στο πε ρι για λι
Πλέ ναν Χιώ τισ σεσ— πλέ ναν πα πα δο πού λες

Σολ Λα4 Σολ Λα4 Σολ

3 0 4 (0) 0 1 1 3 0 4 (0) 0 1

Κά τω στο για λό κο ντή— νε ρα τζού λα φου ντω τή

2/4

Ρυθμική συνοδεία α' τρόπος

2/4

Ρυθμική συνοδεία β' τρόπος

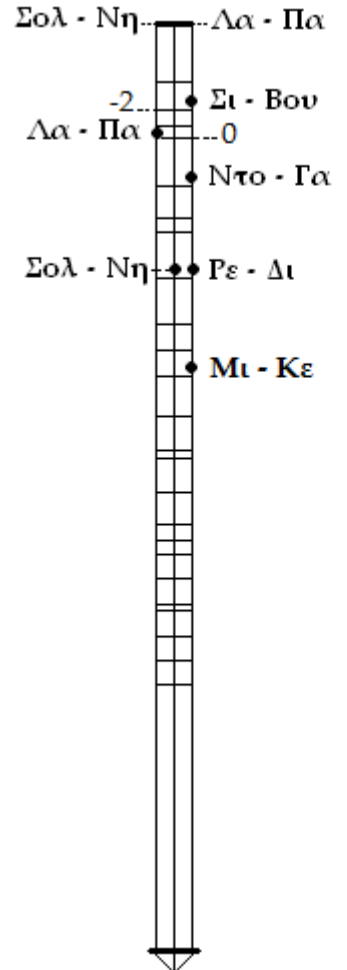
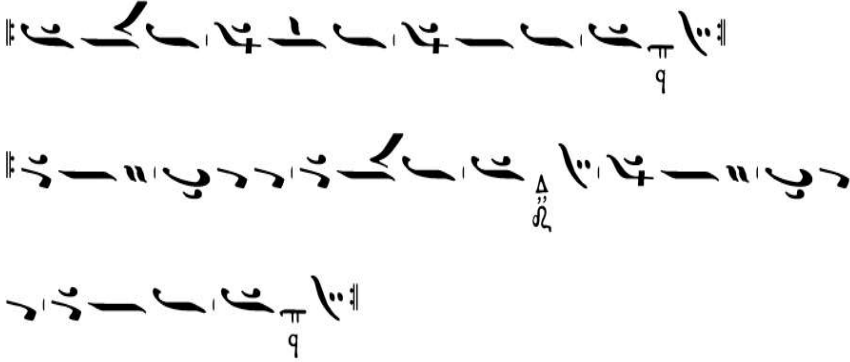
- Αλλαγή θέσης: π.χ. στο α' μέτρο το χέρι μετακινείται, χωρίς να χαλάσει τη φόρμα του, από την 1η θέση (1ο δάχτυλο Σι-Βου, 2ο δάχτυλο Ντο-Γα) στη 2η θέση (1ο δάχτυλο Ρε-Δι, 2ο δάχτυλο Μι-Κε).
- Το χέρι χαλαρώνει λίγο για να γλυστρήσει στην 2η θέση.
- Το 1ο δάχτυλο γλυστράει χωρίς να χάσει την επαφή με τη χορδή και σφίγγει μόλις φτάσει στο Ρε-Δι.

Ποδαράκι

A2

Χορός, Θράκη

Ήχος $\frac{4}{4}$ Παφ

Ποδαράκι

A2

Ήχος Α'

Χορός, Θράκη

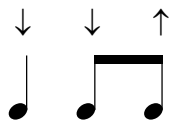
Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ Σολ Λα
0 3 0 1 0 0

Σολ Ρε
↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
0 0 1 3 1 0 0 1

Σολ Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
0 0 1 3 1 0 0

2/4
3 3 3 3
< < <
Ρυθμική συνοδεία

- Διατήρηση του ρυθμικού σχήματος

- Για να πατηθεί το Μι-Κε με το 3ο δάχτυλο πατάει και το 1ο στο Ρε-Δι. Όπως επίσης το Ντο-Γα πατιέται με το 3ο και μαζί με το Σι-Βου με το 1ο.
- Η κατάληξη σε Λα-Πα στα δύο τελευταία μέτρα της 1ης και της 3ης σειράς του πενταγράμμου είναι με συγχορδία του Λα-Πα, με τον αντίχειρα (5) να πατάει το Λα-Πα στην 3η χορδή.

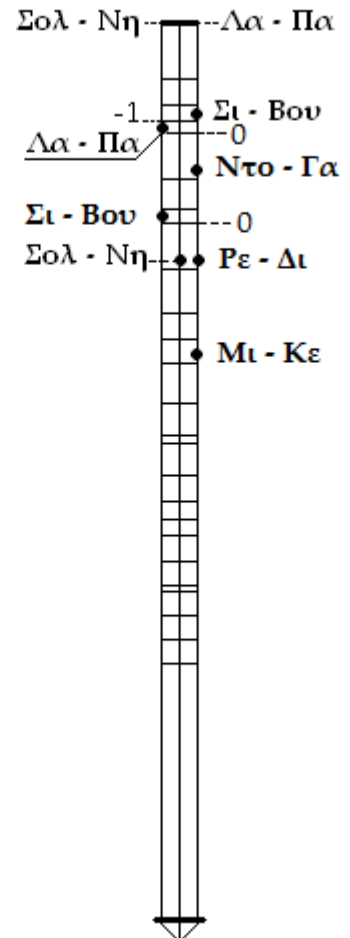
Γαϊτανάκι μου πλεγμένο

A3

Της Ξενητιάς, Ρόδος

Ήχος $\overset{\lambda}{\pi\delta}$ Νηϋ

Γα ι τα νι νει ει χα α στο πλεχ τρι και τσο χαν
 και αι ξε νον ει εις τη ην ξε νη τια και καρ τε
 ει εις το ρα α φτη ωχ και τσο ο χα αν εις το
 ρω ω τον να α'ρ θει ωχ και καρ τε ε ρω τον
 ρα α φτη
 να α'ρ θει
 γαι τα να α κι ι μου πλεγ με ε νο στην α νε ε
 μη η τυ λιγ με ε νο

Γαϊτανάκι μου πλεγμένο

Γαϊτάνι ν-είχα στο πλεχτρί και τσόχαν εις το ράφτη,
 ωχ, και τσόχαν εις το ράφτη,
 και ξένον εις την ξενιτιά και καρτερώ τον να 'ρθει,
 ωχ, και καρτερώ τον να 'ρθει.
 Γαϊτανάκι μου πλεγμένο
 στην ανέμη τυλιγμένο.
 Ροδίτικο 'ναι το νερό, ροδίτικια κι η βρύση,
 Ροδίτισα κι η κοπελιά που πάει γιά να γεμίσει.
 Γαϊτανάκι μου πλεγμένο
 στην ανέμη τυλιγμένο.
 Ροδίτικο 'ναι το πανί, ροδίτικο το χτένι,
 Ροδίτισα κι η κοπελιά που κάθεται και υφαίνει
 Γαϊτανάκι και μπιρσίμι
 μου 'στειλαν από τη Σύμη
 για να ράψουν οι κοπέλες
 των αντρών τους τις φανέλες.

Γαϊτανάκι μου πλεγμένο

A3

Ηχος πλ του Δ'

Της ξηνητιάς, Ρόδος

Λα4 Σολ

2 1 0 1 2 3 1 1 1 2 0 1 4 2 1 0

Λα4 Σολ

1 2

5 1
Γα ï

Σολ Λα4

3 1 5 0 5 1 3

τά— νι νεί— χα— στο πλεχ τρί και τσό χαν εις— το—
ξέ— νον εις— την— ξε νη τιά και καρ τε ρώ— τον—

Σολ Λα4

ρά— φτη ωχ και τσό— χαν— εις το
να— 'ρθει ωχ και καρ— τε— ρώ τον

Σολ Λα4

1 2

ρά— φτη και— Γαϊ τα νά— κι— μου πλεγ
να— 'ρθει

Σολ Λα4 Σολ D.S.

μέ— νο στην α νέ— μη— τυ λιγ μέ— νο

4/4

Ρυθμική συνοδεία

- Σωστή αλλαγή των θέσεων χωρίς να χάσει το χέρι την φόρμα του και χωρίς να χαθεί η επαφή με τις χορδές.
- Χρήση αντίχειρα (5) στις φράσεις που σημειώνεται.

Χρήση του αντίχειρα του αριστερού χεριού

Ένα χαρακτηριστικό του παιξίματος του ταμπούρα, που είναι ταυτόχρονα και μια ευκολία που μας παρέχει το όργανο αυτό, είναι και η χρήση του αντίχειρα του αριστερού χεριού (5). Δηλαδή, αντί να παίζουμε μερικές νότες-φθόγγους στην πρώτη χορδή, χρησιμοποιώντας ένα από τα άλλα δάχτυλα, παίζουμε τις ίδιες νότες - φθόγγους στην 3η χορδή με τον αντίχειρα (5), αποφεύγοντας έτσι την συνεχή κίνηση σε μια χορδή. Μ' αυτόν τον τρόπο μπορούμε να επιτύχουμε πιό εύκολο, πιό γρήγορο και πιό δεμένο παίξιμο.

Two musical staves illustrating the use of the left hand thumb (5) for playing notes on the 1st and 3rd strings. The first staff shows a sequence of notes on the 1st string (0, 0(4), 5, 1) and the 3rd string (3, 1, 5, 0) with alternating down and up strokes. The second staff shows a sequence of notes on the 1st string (0, 0(4), 0, 5) and the 3rd string (1, 3, 1, 5) with alternating down and up strokes.

Εισαγωγή στην ανάποδη πενιά

Όταν έχουμε να παίζουμε την 1η χορδή θέση και την 3η χορδή άρση, η κίνηση της πένας δυσκολεύεται, «σκαλώνει», τότε χρησιμοποιούμε την **ανάποδη πενιά**. Έτσι αντί να ξεκινήσουμε το παίξιμό μας με θέση – άρση (ισχυρό – ασθενές), αρχίζουμε με άρση – θέση, τονίζοντας την άρση, ώστε να μη χάσει η μελωδία τον τονισμό της.

Με αυτό τον τρόπο η πένα μας παίζει τις χορδές (1η – 3η) εξωτερικά, δηλαδή, άρση η 1η χορδή και θέση η 3η. Για παράδειγμα, παίζουμε την προηγούμενη άσκηση με ανάποδη πενιά:

Two musical staves illustrating the reverse fingering technique (ανάποδη πενιά) for playing notes on the 1st and 3rd strings. The first staff shows a sequence of notes on the 1st string (0, 0, 0, 5) and the 3rd string (1, 3, 1, 5) with alternating up and down strokes. The second staff shows a sequence of notes on the 1st string (1, 5, 1, 5) and the 3rd string (0, 0, 0, 5) with alternating up and down strokes.

Ήχος $\overline{\alpha\gamma\omega}$ Γα ϕ

Βλέπω καράβια κίερχονται οομορφα που μου φαίνονται
καράβια π'αρμενίζουν την καρδουλα μου ραγιζουν
Βίρα βίρα γειά σας ήρθα στη γειτονία σας βίρα
να βίρα ρου με ε κίε λα να σε πα ρου με

Γύρισμα μυτιληναίον

Σολ - Νη... Λα - Πα
-1... Σι - Βου
Ντο - Γα
Σι - Βου... 0
Σολ - Νη... Γε - Δι
Μι - Κε
Φα - Ζωβ
Σολ - Νη

Βλέπω καράβια κι έρχονται

Βλέπω καράβια κι έρχονται, όμορφα που μου φαίνονται,
καράβια π' αρμενίζουν, την καρδούλα μου ραγίζουν.

Το έν' αρμενίζει με βοριά, φύλα Χριστέ και Παναγιά,
τ' άλλο με τραμουντάνα, άσπρη μου παχιά Σουλτάνα.

Το τρίτο το καλύτερο, απ' όλα εμορφύτερο,
'κείνο κάνει " Έγια λέσα ", κι έχει το πουλί μου μέσα.

Γύρισμα μυτιληναίον

Βίρα, βίρα γειά σας, ήρθα στη γειτονιά σας,

Βλέπω καράβια κι έρχονται

A4

Ήχος Βαρύς εκ του Γα

Κυκλάδων

Nτο Ρε Nτο Ρε Nτο

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 5 1 3 2 1 1 1 4 (0) 0 5 1

Βλέ πω κα ρά βια κιέρ χο— νται— ό— μορ φα που μου φαί νο— νται—

Nτο Σολ Nτο Σολ Nτο

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 2 4 1 2 1 3 1

Κα— ρά βια— π'α ρμε— νί ζουν την— καρ δού λα— μου ρα— γί ζουν

Γύρισμα μυτιληναίον

Nτο Ρε

↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 5 0 4 (0) 1 5 1 5 0 4 (0) 1 1 1 2 4 1 1

Βί ρα βί ρα γειά σας ήρ θα στη γει το νιά σας— βί ρα να βι ρά ρου—

Nτο Σολ Nτο

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 1 2 4 1 1 1

με— κιέ λα να σε πά ρου— με—

4/4

↓ ↓ ↑ ↓ ↑

Ρυθμική συνοδεία

- Ο αντίχειρας (5) στο Σι-Βου το ψηλό (μπερνές 0)

- Εξάσκηση στην πολύ βασική θέση:

- Εισαγωγή στις ανάποδες πενιές.

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

4 (0) 0 5 1 3 1 5 0 4 (0) 0 5 1 3 1 5 0

Σήμερα 'ν' τα Φώτα

Κάλαντα, Ρούμελη

Ήχος $\overset{\lambda}{\pi} \overset{\delta}{\delta} \text{Νη} \zeta$

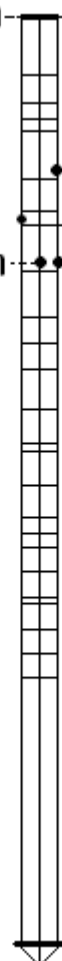
Ση με ρα τα φω τα $\overset{\nu}{\delta}$ κιο φω τι σμος $\overset{\Delta}{\delta}$
και χα ρα με γα λη $\overset{\eta}{\eta}$ κια γι α σμος $\overset{\nu}{\delta}$

Σολ - Νη - Λα - Πα

Ντο - Γα

Σι - Βου - 0

Σολ - Νη - Ρε - Δι

Σήμερα 'ν' τα Φώτα

A5

Ήχος πλ του Δ'

Κάλαντα, Ρούμελη

Σολ

4 5 1 3

Σή με ρά'ν' τα φώ τα κιο φω τι σμός
Σή με ρα βα φτί ζε ται ο Χρι στός

Σολ Λα4 Σολ

3 1 5 0 4 (0) 0 5 4

και χα ρά με γά λη κια γι α σμός
εις τον Ι ορ δά νη τον πο τα μό

Ρυθμική συνοδεία

- Εξάσκηση στην πολύ βασική για τον ταμπουρά θέση:

4 (0) 0 5 1 3 1 5 0

- Το Σολ-Νη στα δύο πρώτα μέτρα είναι συγχορδία: Το 4ο δάχτυλο ζαπλώνει στην «ταστιέρα» και πατάει ταυτόχρονα Σολ-Νη και Ρε-Λι. Προαιρετικά το 3ο και 2ο πλακώνουν το 4ο για ενίσχυσή του.

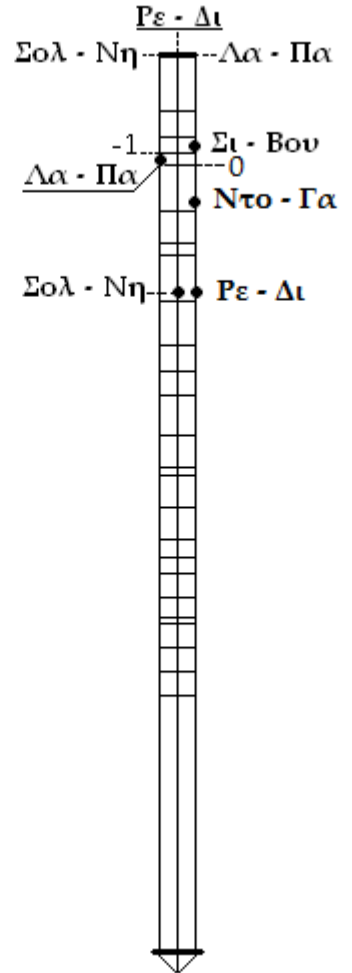
- Πολύ σημαντικό κομμάτι - άσκηση.

Χριστούγεννα Πρωτούγεννα

Κάλαντα, Μωρηάς (Πελοπόννησος)

Ἦχος $\lambda\acute{\alpha}\nu\eta\eta$ επιφωνών

χρῖ | στου | γεν | να | Πρω | του | γεν | να | πρω | ω | τη | η | γιορ
τη | η | του | ου | χρο | νου

Χριστούγεννα Πρωτούγεννα

A6

Ηχος πλ του Δ' επιφωνών

Κάλαντα, Μωρηάς (Πελοπόννησος)

Σολ

0 4 0 1 2 1 0 4 0 1
Χρι στού γεν να Πρω τού— γεν— να πρώ—
βγά τε διέ τε μά— θε— τε πως—

Σολ

2 1 1 3 1 0 1 0 0 0 0
τη— γιορ— τή— του— χρό— νου για
ο— Χρι— στός— γιεν— νιέ— ται—

Λα4

1 2
0 0

Ρυθμική συνοδεία

- Εξάσκηση στην αλλαγή θέσης με το 1ο δάχτυλο Σι-Βου, Ντο-Γα (1ο μέτρο της 2ης γραμμής του πενταγράμμου).

Καλήν εσπέραν άρχοντες

Κάλαντα, Πανελλήνια

Ήχος $\frac{4}{2}$ Δοξα

Κα λην ε σπε ρα αν αρ χο ντες λ κια α αν ει ρ κιαν ει
 ναι ο ρι σμο ο ο σας Δ λ Χρι στου την θει α α γεν
 νη ση λ να α α πω ρ να πω στ'αρ χο ντι κο ο ο
 σας Δ λ

Σολ - Νη --- Λα - Πα
 -1 --- Σι - Βου
 Λα - Πα --- 0 --- Ντο - Γα
 Σι - Βου --- 0 --- Ρε - Δι
 Σολ - Νη --- Ρε - Δι
 --- Μι - Κε
 -1 --- Φα# - Ζω
 --- Σολ - Νη

Καλήν εσπέραν άρχοντες

A7

Ηχος Δ'

Κάλαντα, Πανελλήνια

Σολ

↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑

1 3 1 2 1 1 1 1 1

Κα λήν ε σπέ ραν άρ χο ντες
νά ται σή με ρον

Σολ Λα4 Σολ

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

3 1 5 0 5 1 1 3 1 3

κιαν εν εί Βη κιαν εν Βη θλε έμ τη σμός πό

Σολ

↓ ↑ ↓ ↑

1 3 1 2

σας Χρι στού τη Θεί α Γέν νη σιν
λει οι ου ρα νοί α γάλ λο νται

Σολ Λα4 Σολ

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

1 3 1 2

να χαι πω ρει να χαι πω ρει στ'αρ χο ντι
η φύ σις

Σολ

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

1 2

κό ό σας Χρι στός γεν λη

2/4

↓ ↑ ↓ ↑

Ρυθμική συνοδεία

- Εξάσκηση στην αλλαγή θέσης 1ο - 3ο (Ρε-Δι - Μι-Φα#) και 1ο - 2ο (Φα#-Ζω - Σολ-Νη).
- Χρήση αντίχειρα (5) στις φράσεις που σημειώνεται.

Άγιος Βασίλης έρχεται

Κάλαντα, Ικαρία

Ήχος $\frac{4}{4}$ Παφ

Α γιος Βα σι λης ερ χε ται 'πο πι σωα π'το κα
Σ'αν το το σπι τι π'ρθα με τα ρα φια 'ν'α ση
Σε να σ'α πρε πεια φε ντη μ'α κα ρε κλα κα ρυ

μα ρι ⁹ βα ζαι μυ ζη θρες και τυ ρια βα ζαι κιε 'ν'α
με νια τ'α χρο ν'α σαν και ση με ρα να 'ναι μα λα
δε νια για 'ν'α κ'α μπα η με ση σ'α η μα ρ γα ρι

κι να ρι ⁹
μα τε νια
τα ρε νια

Φε ρ τε μας κ'ρα σι να πι'α με ⁹ και τ'α χρο ν'α να σας π'α

με ⁹

Σολ - Νη... Λα - Πα

Λα - Πα ⁻² Σι - Βου
0

Σι - Βου ⁻¹ Ντο - Γα

Σολ - Νη... Ρε - Δι

Μι - Κε

Άγιος Βασίλης έρχεται

A8

Ήχος Α'

Λα

Κάλαντα, Ικαρία

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ Σολ
 ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

10
8

4(0) 0 5 1 1 3 1 3 1 5 0 5 1 3 5 0

Α γιος Βα σί λης έρ χε ται 'πο πί σωα π'το Κα— μά ρι
 Σ'αυ τό το σπί τι που 'ρθα με τα ρά φια 'ν'α ση— μέ νια
 Σέ να σου πρό πεια φέ ντη μου κα ρέ κλα κα ρυ— δέ νια

Λα

Σολ

βα στάει μυ ζή θρες και τυ ριά βα στάει κιέ ν'α κι— νά ρι
 του χροΐ νου σαν και σή με ρα να ν'αι μα λα μα— τέ νια
 για ν'α κου μπά η μέ ση σου η μαρ γα ρι τα— ρέ νια

Λα

Σολ

Λα

Σολ

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 3 1 5 1 3 5 0 3 1 3 1 5 1 3 5 0

Φέρ τε μας κρα σί να— πιού με και του χροΐ νου να σας— πού με

Λα

Σολ

Λα

Σολ

και του χροΐ νου να σας— πού με φέρ τε μας κρα σί να— πιού με

10
8

Ρυθμική συνοδεία

- Προσοχή στον ρυθμό των 10/8

Απόψι τα μεσάνυχτα

A9

Συνασός, Καππαδοκία

Ήχος $\frac{6}{8}$ Πα ρ

Α πο ψι α πο ο ο ψι τα με σα νυ χτα α
πο ο ψι α πο ο ο ψι τα με σα νυ χτα ση κω
θη κα να γρα α ψω στο πλ λα κι μου ση κω
θη κα να γρα α ψω τρυ γο να κι μου

Σολ - Νη... Λα - Πα
-2... Σι - Βου
Λα - Πα... 0... Ντο - Γα
Σολ - Νη... Ρε - Δι
Μι - Κε
Φα - Ζωβ
Σολ - Νη

Απόψι τα μεσάνυχτα

Απόψι, απόψι τα μεσάνυχτα

απόψι τα μεσάνυχτα

σηκώθηκα να γράψω στο πουλάκι μου

σηκώθηκα να γράψω, τρυγονάκι μου.

Και κοντυλιά - και κοντυλιά

και κοντυλιά δεν έριξα

χωρίς ν' αναστενάξω, τρυγονάκι μου

χωρίς ν' αναστενάξω, για σε πουλάκι μου.

Σηλυβριανή - Συληβριανή

Συληβριανή μου Παναγιά

στο πόγι σου λαμπάδα, το πουλάκι μου

στο πόγι σου λαμπάδα, τρυγονάκι μου.

Φύλαξε το - φύλαξε

φύλαξε το πουλάκι μου

που 'ναι κάτω στα ξένα, τρυγονάκι μου

που 'ναι κάτω στα ξένα, το πουλάκι μου.

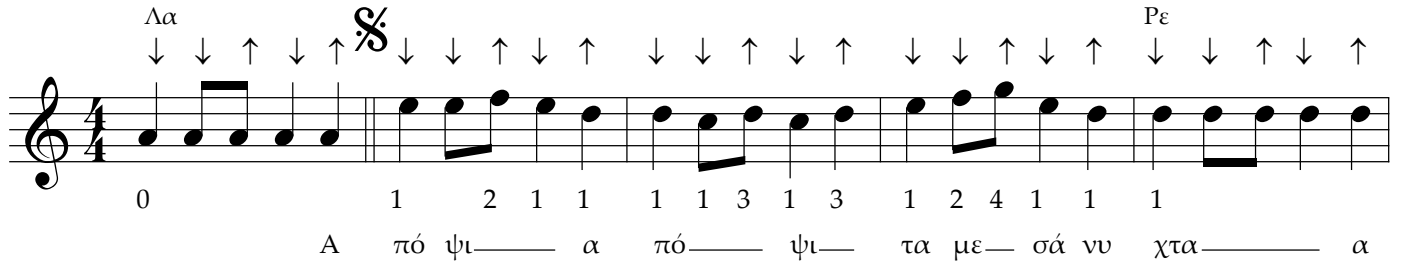
Απόψι τα μεσάνυχτα

A9

Ηχος Α'

Συνασός, Καππαδοκία

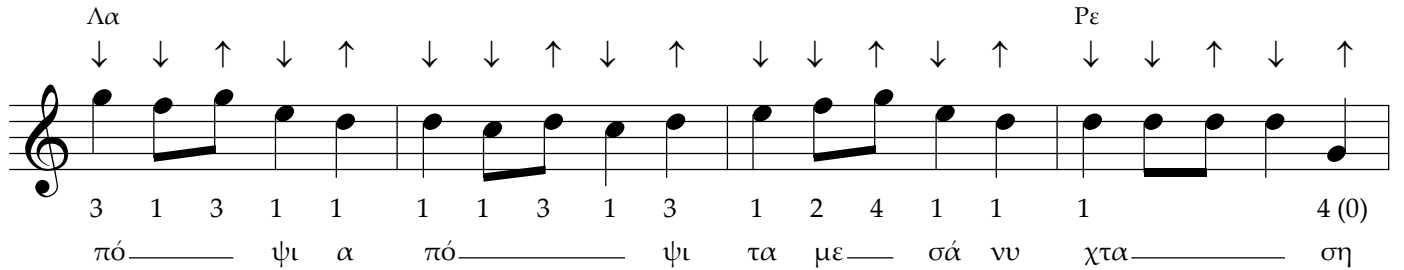
Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 1 1 1 1 3 1 3 1 2 4 1 1 1

Α πό ψι— α πό— ψι— τα με— σά νυ χτα— α

Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

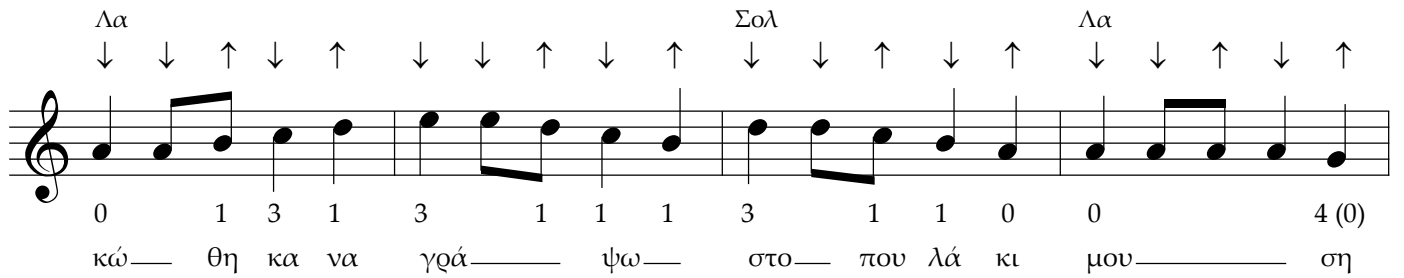
3 1 3 1 1 1 1 3 1 3 1 2 4 1 1 1 4 (0)

πό— ψι α πό— ψι τα με— σά νυ χτα— ση

Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

Σολ
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 3 1 3 1 1 1 3 1 1 0 0 4 (0)

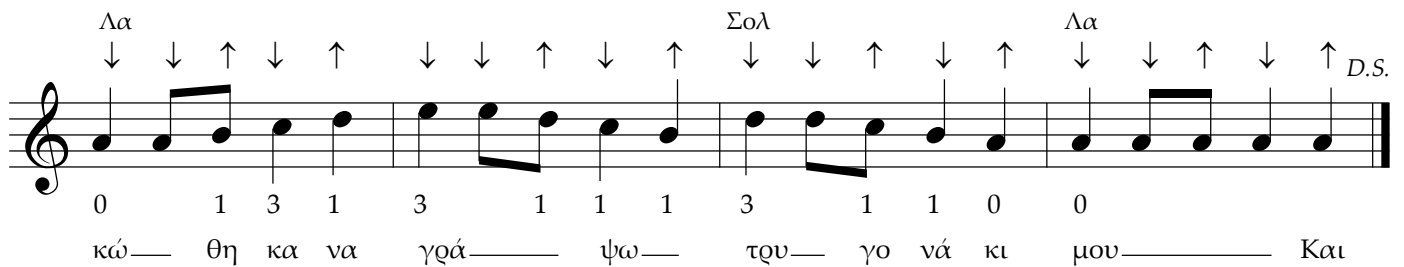
κώ— θη κα να γρά— ψω— στο— που λά κι μου— ση

Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

Σολ
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

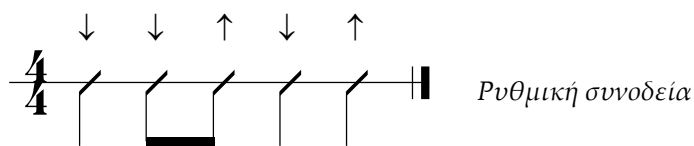
D.S.

0 1 3 1 3 1 1 1 3 1 1 0 0

κώ— θη κα να γρά— ψω— του— γο νά κι μου— Και

4/4

Ρυθμική συνοδεία

- Προσοχή! Όλο το κομμάτι πρέπει να παιχτεί με την πενιά που δίνει το 1ο μέτρο.
- Το Σι-Βου είναι χαμηλό (μπερντές -2), είναι το Βου των πρώτων ήχων.

Ο ήλιος εβασίλεψε

Ιστορικό, Ρούμελη

Ήχος $\frac{4}{9}$ Παφ

Ο ο η λιος ε ο η λιος ε ε βα α σι
λε ψε ο η λιος ε βα σι λε ψε και το ο
φε εγ γα ριε χα θη

Σολ - Νη... Λα - Πα
-2... Σι - Βου
Λα - Πα... 0... Ντο - Γα
Σολ - Νη... Ρε - Δι
Μι - Κε

Ο ήλιος εβασίλεψε

A10

Ήχος Α'

Ιστορικό, Ρούμελη

Λα
↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 3 1 5 0 1 3 1 5 1 3 1 0 1
Ο ————— ή λιος ε ο ή λιος ε — βα — σί — λε —

Λα
↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑

1 2
0 3
ψε ————— Ο

Λα

ή — λιος — ε βα σί λε ψε και το — φεγ — γά — ριε —

Λα

1 2
χά ————— θη —

4/4
↓ ↓ ↑ ↓ ↑

Συρτός στα τρία

- Το Σι-Βου είναι χαμηλό (μπερντές -2) των πρώτων ήχων.

- Εξάσκηση στο Legato με το 1ο δάχτυλο (τέλος 1ης και 3ης γραμμής πενταγράμμου).

Κούρντισμα ταμπούρά

Κούρντισμα ταμπούρά

Ο ταμπούρας έχει τρεις χορδές:

Η 1η χορδή (η κάτω) έχει δύο τέλια (ατσάλινες απλές χορδές) που κουρδίζονται σε ταυτοφωνία και συνήθως μια τυλιχτή χορδή, πού λέγεται μπουργκάνα και κουρδίζεται μια οκτάβα χαμηλότερα από τα τέλια.

Η 2η χορδή (μεσαία) έχει συνήθως δύο πιο χοντρά τέλια που κουρδίζονται σε ταυτοφωνία.

Η 3η χορδή (επάνω) έχει συνήθως ένα τέλι, ίδιου πάχους με της πρώτης χορδής και μία τυλιχτή που είναι πιο χοντρή από την μπουργκάνα της πρώτης χορδής, η οποία κουρδίζεται μια οκτάβα χαμηλότερα από το τέλι.

Το βασικό κούρντισμα στον ταμπούρα (καραντουζέν) είναι:

Λα-Πα η 1η χορδή (κάτω), Ρε-Δι η 2η χορδή (μεσαία) και Σολ-Νη η 3η χορδή (επάνω).

Στα όργανα μικρού μεγέθους που συνήθως έχουν τα παιδιά στα Μουσικά Γυμνάσια, το κούρντισμα αυτό σύμφωνα με το κουρδιστήρι ή το πιάνο είναι Ρε - D η 1η, Σολ - G η 2η και Ντο - C η 3η χορδή.

Για να κουρντίσουμε τα όργανα που χρησιμοποιούμε στα Μουσικά Γυμνάσια, ξεκινάμε από την 1η χορδή (κάτω) και συνεχίζουμε προς τα πάνω. Παίρνουμε τον τόνο Ρε – D από έναν τονοδότη ή πιάνο και κουρντίζουμε την πρώτη χορδή-τέλι, ώστε να συντονιστεί με τον ήχο του τονοδότη.

Για να κουρντίσουμε το επόμενο τέλι σε ταυτοφωνία, ακολουθούμε την ίδια διαδικασία με την μόνη διαφορά ότι τώρα ο τονοδότης είναι η χορδή που κουρδίστηκε προηγουμένως.

Με τον ίδιο τρόπο κουρντίζουμε και το τρίτο τέλι της 1ης χορδής, που έχει περιτύλιγμα (μπουργκάνα), μία οκτάβα κάτω.

Για να βρούμε τον τόνο της 2ης χορδής (Δι) χρησιμοποιούμε το δι της 1ης χορδής που είναι ήδη κουρδισμένη.

Για να βρούμε τον τόνο της 3ης χορδής (Νη) χρησιμοποιούμε το Νη της 2ης χορδής που είναι ήδη κουρδισμένη.

Παρατηρήσεις - προεκτάσεις

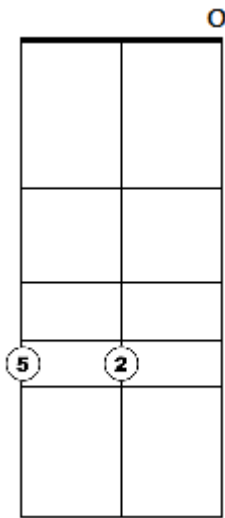
- Το δι στην 1η χορδή και το νη στη 2η χορδή βρίσκονται στον ίδιο μπερντέ. Για την βοήθεια που προσφέρει ο μπερντές αυτός στο κούρντισμα, ονομάζεται «μάστορας».

- Για να έχουμε ευκολότερο κούρντισμα και να αποφεύγουμε το σπάσιμο της χορδής που κουρδίζουμε προσέχουμε τα εξής:

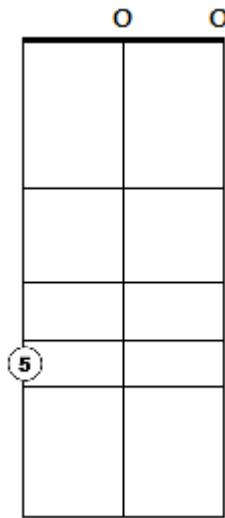
Παίζουμε με την πένα πρώτα τη χορδή που είναι κουρδισμένη, από κάτω προς τα πάνω, και κατόπιν την ξεκούρδιστη χορδή. Όσο διαρκεί η συνήχησή τους, στρίβουμε το κλειδί και προσπαθούμε να ταιριάζουμε τις δύο χορδές. Όταν σβήσει ο ήχος, σταματάμε να στρίβουμε το κλειδί, γιατί κουρδίζουμε στα τυφλά (βουβά) και μπορεί να σπάσει η χορδή. Όσο πλησιάζουν τονικά οι δύο χορδές στην ταυτοφωνία ή στο επιθυμητό διάστημα τέταρτης καθαρής, (από κάτω προς τα πάνω), παρατηρούμε τα διακροτήματα που ακούγονται και πώς αραιώνουν ή πώς εξαφανίζονται τελικά, όταν επιτύχουμε το κούρντισμα.

Βασικές συγχορδίες ταμπουρά

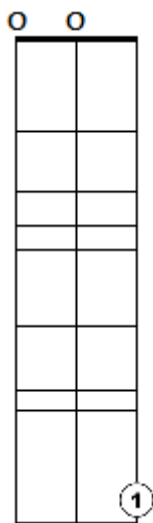
Λα

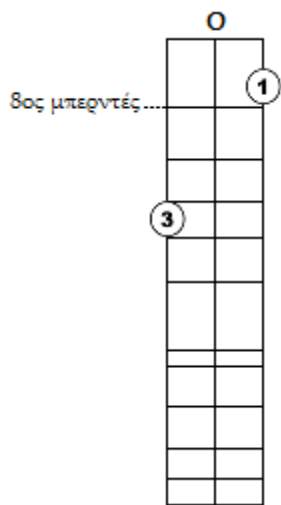
Λα4

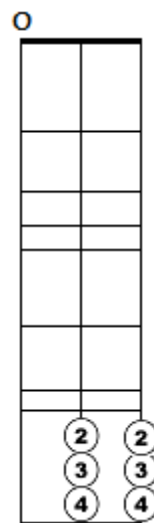
Ρε μάστορας

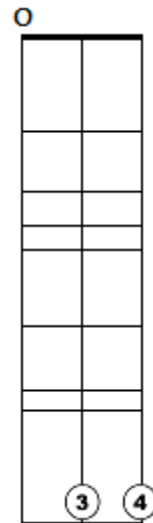
Ρε

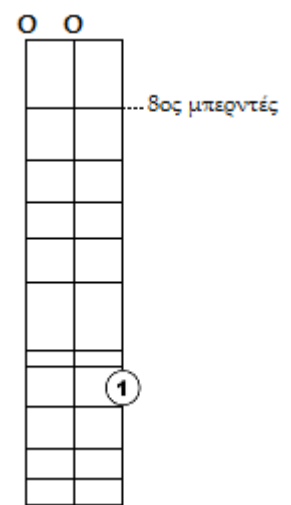
Σολ

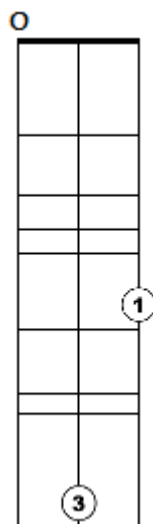
Σολ

Σολ'

Ντο

Ντο

